

نابرابری در ابتلا به عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر در شهرستان شاهرود

دکتر محمدحسن امامیان^۱، دکتر علی عالمی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی تهران- دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی- گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی.

چکیده

مقدمه: بررسی شاخص نابرابری در ابتلاء به عوامل خطر بیماری‌های غیر واگیر در گروه‌های اقتصادی- اجتماعی مختلف شهرستان شاهرود با استفاده از داده‌های مربوط به بررسی‌های نظام مراقبت بیماری‌های غیر واگیر سال ۱۳۸۳. **مواد و روش‌ها:** یک مطالعه مقطعی با حجم نمونه ۱۰۰۰ نفر (از هر دو جنس و به تعداد برابر) که در پنج گروه سنی ۱۵-۲۴، ۲۵-۳۴، ۳۵-۴۴، ۴۵-۵۴ و ۵۵-۶۴ سال قرار داشتند. برای تعیین متغیر وضعیت اقتصادی-اجتماعی، از روش آنالیز مؤلفه اصلی (principle component analysis) استفاده گردید و مشاهده گردید سه متغیر شغل، وضعیت سواد و تعداد اعضای خانوار بیش‌ترین سهم را در واریانس متغیرهای دهگانه به خود اختصاص دادند (۸۰/۱ درصد). پس از ساخت متغیر جدید، هر یک از عوامل خطر بیماری‌های غیر واگیر در سطوح مختلف این متغیر بررسی و شاخص‌های نابرابری اندازه‌گیری شد.

یافته‌ها: شاخص مرکزیت (Concentration Index) برای فشارخون، دیابت، چاقی و کلسترول بالا به ترتیب برابر ۰/۶۱۳، ۰/۷۵۵، ۰/۵۷۵ و ۰/۶۹۵ محاسبه گردید. هم‌چنین این شاخص برای بی‌حرکتی، مصرف سیگار، تغذیه نامناسب و حوادث به ترتیب برابر ۰/۵۰۹، ۰/۶۳۸، ۰/۵۱۱ و ۰/۵۸۲ به‌دست آمد. بررسی شاخص و منحنی‌های concentration نشان‌دهنده وجود نابرابری در ابتلاء به عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر در شهرستان شاهرود می باشد. بیش‌ترین نابرابری مربوط به دیابت و با درجات کم‌تر مربوط به کلسترول بالا، فشارخون بالا و چاقی است. در مورد مصرف سیگار و حوادث نابرابری واضح نیز وجود داشت اما نابرابری در بیحرکتی و وضعیت تغذیه دیده نشد.

نتیجه‌گیری: ابتلا به عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر در شهرستان شاهرود در سال ۸۳ در گروه‌های مختلف اقتصادی- اجتماعی با نابرابری همراه بوده است. انجام مطالعات وسیع‌تر با حجم نمونه کافی و با استفاده از سؤالات مناسب در خصوص سنجش وضعیت اقتصادی- اجتماعی برای شناسایی نابرابری ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: نابرابری، بیماری‌های غیرواگیر، مراقبت، شاهرود.

شماره پوستر: ۱۲۲